

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 42 Volume: 9 Issue: 42

Şubat 2016 February 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

SPOR TURİZMİNİN GELİŞİMİ VE ETKİLERİ KONUSUNDA YÖNETİCİLERİN BAKIŞ AÇISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

A REVIEW OF EFFECT AND IMPROVEMENT OF SPORT TOURISM FROM THE POINT OF VIEW OF EXECUTIVES

Adnan AKIN*
Aliye AKIN**
Hüseyin ÖZTÜRK***

Öz

Bu araştırma, yöneticilerin spor turizmine yönelik düşüncelerini tespit etmek ve bu düşünceleri değerlendirmek amacıyla Gaziantep'te yapılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış olup; örnekleme 183 kişi olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini hesaplamak amacıyla güvenilirlik analizi gerçekleştirilerek Cronbach's Alfa değeri (0,828) olduğu tespit edilmiş olup; ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu ortaya konulmuştur.

Gerçekleştirilen analiz bulguları sonucuna göre; Gaziantep'te spor turizmine elverişli alanların olduğu ancak bu alanların yatırım eksikliğinden dolayı kullanılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca spor turizm alanlarının tanıtımının ve pazarla çalışmalarının yeterli olmadığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte spor turizmi konusunda yerel yönetimlerin çalışmalarının yetersizliği dile getirilmiş olup; spor turizmini geliştirebilmek amacıyla kamu, özel ve karma kurum ve kuruluşların işbirliği içinde hareket ederek eğitimler vermesi gerektiği savunulmuştur. Spor turizminin gelişiminin ekonomik, toplumsal, sağlık vb. gibi kazanımlarının olacağı dolayısıyla spor turizminin şehrin büyümesinde ve gelişmesinde önemli rol oynayacağı vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler :Spor, Turizm, Yönetici.

Abstract

This study was conducted in Gaziantep to identify the opinion of executives towards sport tourism. The purposive sampling method was used in this research. Sample size was determined as 183. Reliability analysis was executed to determine the reliability of the scale and Cronbach's alpha value was determined as 0.828. This value shows that the scale of this research is highly reliable. In conclusion, it was deduced from the study that Gaziantep city has convenient opportunities while not effectively benefited due to inefficient investment policies. Besides, expression towards inadequate advertisement effort for areas dedicated to sport tourism was another notable finding for this study. Furthermore, Necessity of cooperation was asserted in terms of training activities for sport tourism between public and private establishments while inability of local government to implement this cooperation policy was verbalized. All in all, numerous acquisitions such as financial, social, wellness... etc. are considered to be provided by proper implementations of sport tourism. Therefore, it was once again put emphasis on the sport tourism to play a significant role for advancement of a city.

Keywords: Sport, Tourism, Manager

1.GİRİŞ

Spor turizmi faaliyetlerinin ülkelere getirdiği çeşitli kazanımlar şüphesiz ki çok büyüktür. Bu sebepten dünyadaki birçok ülkelerinin spor turizmi konusunda elde edecekleri kazancı arttırmak amacıyla üstün bir rekabet içerisinde olduğu düşünülmektedir. Çünkü spor turizminin ülkelerin ekonomisine, kültürüne, sosyal yaşamına, sağlığına, dünya barışına, başka bir ifadeyle birçok alanda kalkınmasına olan önemli katkıları bilinen bir gerçektir. Ayrıca bu yararların dışında ülkelerin tanıtımı içinde spor turizminin önem arz eden bir faaliyet olduğu söylenebilir. Türkiye, çeşitli turizm türlerinin gerçekleştirilebileceği arz kaynakları bakımından zengin potansiyele sahip bir ülkedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Gaziantep doğal, kültürel ve tarihi arz kaynakları açısından önem arz eden bir şehir olarak ifade edilebilir. Gaziantep şehrinin zengin turizm arz kaynakları olmasına rağmen turizmin çeşitli türleri konusunda yeterli çalışmaların ve araştırmaların sınırlı olduğu söylenebilir.

Dünyada spor turizmi kavramının literatüre yeni girmesinden dolayı bilim adamlarının bir fikir birliğinde buluşamadıkları ve bu sebepten farklı tanımlamalar yaptıkları söylenebilir. Spor turizmi kavramı ile ilgili ifade edilen tanımlar aşağıda gösterilmiştir.

Spor turizmi, insanların eğlenmek amacıyla ikamet ettikleri yerden ayrılarak, spor faaliyetlerini seyretmek ve bu faaliyetlere katılmak amacıyla yaptıkları seyahatler şeklinde tanımlanabilir (Gibson, 1998:46).

* Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu, aakin@gantep.edu.tr

** Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu, aliyeakin@gantep.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, hozturk@gantep.edu.tr

Spor turizmi, evden uzakta spor aktivitelerine katılma veya seyretme amacıyla yapılan ticari amaç taşımayan seyahattir (Weed, 1997: 5).

Başka bir ifadeyle spor turizmi, uluslararası veya ulusal olsun sportif aktiviteyi içeren organizasyonlar, turlar, şampiyonalar gibi aktivitelere katılanların, boş zaman değerlendirme veya yarışma isteği içinde olma amacı güden turizm hareketidir (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002:183-195).

Spor turizminin dünyada yeni bilinen bir kavram olmasından dolayı önem kazandığı söylenebilir. Dolayısıyla gelirleri olan spor turizmi faaliyetleri; turizm, spor ve ulaşım kavramlarını da içermektedir (Bektaş, 2010:10-11). Spor turizmi bilim adamlarınca üç türde değerlendirilmiş ve tanımlanmıştır. Spor seyretmek amacıyla gerçekleştirilen seyahatler sonucu oluşan spor turizm türü olay tabanlı spor turizmi, spora katılmak üzere seyahat edenlerin oluşturduğu spor turizm türü aktif spor turizmi olarak tanımlanırken; ünlü spor salonları, stadyum veya spor termali gezinti yerleriyle ilgili etkinliklerin ziyaret edilmesi sonucu oluşan spor turizm türü isenostalji spor turizmidir. Spor turizmi türlerinden biri olan olay tabanlı spor turizmi; olimpiyatlar, çeşitli branşta yapılan Dünya Kupaları gibi önemli organizasyonların içinde bulunduğu bir faaliyettir (Karakoç, 2011:21). İfade edilen türlerden yola çıkılarak, spor turizm faaliyetlerin ülkelere büyük yararlar sağladığı söylenebilir. Nitekim 1994 yılında Amerika Dünya Kupası sırasında Amerika'ya 50 milyon yabancı turist geldiği ve bu turistlerin yaklaşık olarak 100 milyar dolar para harcadığı bilenen bir gerçektir (Ross, 2001:3). Spor olayı turizmi, FIFA Dünya Kupası ve Olimpiyat Oyunları gibi büyük ölçekli faaliyetlerin yanında, turist çekme potansiyeline sahip her türlü orta ve küçük ölçekli spor faaliyetlerini de içinde barındırmaktadır. 1994 yılında gerçekleşen FIFA Dünya Kupası ve 1996 yılında Atlanta'da yapılan Olimpiyat Oyunları turistik atraksiyon olarak, promosyona konu olmuştur. FIFA, 1994 yılında gerçekleşen Dünya Kupasının oluşum sürecinde, bu spor faaliyetlerinin ABD'ye 50 milyon yabancı ziyaretçiyi çekeceği ve bu ziyaretçilerin 100 milyar ABD doları harcama yapabileceğini ifade etmiştir (Bektaş, 2010:16). Spor turizminin ikinci türü ise aktif spor turizmidir. Aktif spor turizmi; bireysel olarak sportif aktivitelere sade katılım amacıyla bir yerden başka bir yere yapılan seyahattir (Salahoğlu, 2010:28). Bu spor turizm türü çok geniş sportif branşları içermektedir. Bu branşlar; golf, kayak, tenis, sörf vb. bireysellik içeren spor branşlarıdır (Karakoç, 2011:21). Aktif spor turizmine katılan turistler iki grupta incelenebilir. Bunlardan ilki boş zaman aktivitesi olarak sporla ilgilenen seyahatle uğraşan aktif katılımcılar veya hobicilerdir. İkincisi ise sporla amatör ve profesyonel düzeyde ilgilenen kişilerdir (Gibson, 1998:157). Aktif spor turisti; maceraya dayalı kendi kendisiyle mücadele eden veya rekabeti seven kişiler olarak tanımlanabilir (Weber, 2001:360-362). Spor turizminin üçüncü bir türü ise nostalji spor turizmidir. Geçmişten günümüze yapılan bir spor turizmi türüdür. Nostalji spor turizmi; ünlü sportif faaliyetlere katılan veya bu faaliyetlerde bulunma amacıyla gerçekleştirilen seyahatler sonucu oluşan bir turizm türü olarak tanımlanabilir (Miçooğulları, 2004:20). Başka bir ifadeyle; sporla ilgili ünlü atraksiyonları ziyaret etme sonucu oluşmuş bir türdür (Gibson, 1998:157). Nostalji spor turisti; spor müzelerini, ünlü yerleri ve stadyum veya temalı gezilere katılma amacıyla hareket eden kişiler olarak tanımlanabilir (Bektaş, 2010:18). Nostaljik spor turizminde ziyaret edilen her yer, tarihsel veya sembolik bir önem arz eder. Diğer bir ifadeyle; nostaljik spor turizmi, sporun kültürel mirası ile bağlantılı olan bir kavram olarak tanımlanabilir (Fairley, 2003:284-289). Nostalji temelli spor turizmi ile ilgili gerçekleştirilen araştırmaların sayısının az olması dikkat çekici olup; yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalarla spor müzelerinin önemi ortaya konulmaya çalışıldığı bilinmektedir. Buradan hareketle bazı ülkelerde (İsveç, Kanada ve ABD gibi) spor müzeleri ve ünlü spor yerleri inşa edilmiştir. Bu durum spor turizminde yeni pazarlama stratejilerinin oluşmasına katkı sağlamıştır (Bektaş, 2010:18). Nitekim spor turizm faaliyetlerinin ülkelere olan çeşitli kazanımlarının büyük boyutlara ulaştığı ve spor turizminin önem arz eden bir faaliyet olduğu ayrıca ifade edilmelidir. Ancak spor organizasyonunun yapıldığı ülkelerde veya bölgelerde, gerçekleştirilen bu spor organizasyonlarının spor turizmi üzerinde ekonomik, toplumsal, sağlık ve çevresel birçok olumlu etkileri söz konusu iken olumsuz etkilerinde ayrıca ifade edilmelidir. Düzenlenen spor organizasyona gelen aktif veya pasif katılımcı beraberinde para, fikir ve yenilik getirirken, karşı taraftan da talep olarak beslenme, barındırılma ve eğlendirilme beklentisi içerisindedir. Bunun yanında, bu organizasyonun oluşturduğu hizmetlerde çeşitli iş olanaklarının ortaya çıkması belirli bir kısım tarafından olumlu etki olarak ifade edilirken, bir kısım için ise toplumsal sorunların ortaya çıkması, çevre sorunları oluşturması, toplumsal yapı üzerinde olumsuz etki şeklinde ifade edilmektedir. Günümüzde spor turizmi kapsamında düzenlenen organizasyonlar ülkeye gelir getirici ve döviz kazandırıcı özelliğinden dolayı ön plana çıkan faaliyet olarak bilinmektedir. En önemli etkisi ise ülkelerin ekonomik sorunlarının çözümünde ekonomik çıkış noktası niteliği taşımasıdır (Alpulu, 2011:58). Bu sebepten spor turizmi faaliyetlerinin önemli olduğu söylenebilir.

2.YÖNTEM

2.1. Amaç

Turizm, ülkelerin ekonomik sıkıntılar yaşadığı dönemlerde, büyük bir döviz girdisi sağlayarak, ekonomi üzerinde önemli kazanımlar sağlamakta, bununla birlikte ülkelerin kalkınmışlık düzeyini olumlu

yönde etkilemektedir. Ayrıca sosyal ve kültürel yönde gelişmelere destek olan spor turizmi, kişilerin sağlıklı bir biçimde yaşamlarını sürdürmeleri açısından da önemli bir faaliyettir. Gerçekleştirilen araştırmanın temel amacı; örneklem kapsamında Gaziantep'teki yöneticilerin, spor turizmine yönelik düşüncelerini tespit etmek ve bu düşünceleri değerlendirmektir.

2.2. Anket Formunun İçeriği ve Uygulanması

Bu araştırmada öncelikle literatür taraması gerçekleştirilmiş olup; sonrasında spor turizmini kapsayan çeşitli tezler, makaleler, kitaplar, internet kaynakları taranarak, araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Son olarak, Gaziantep şehrinde spor turizminin gelişiminin etkileri hakkında ayrıntılı bilgi almak amacıyla kamu, özel ve karma kurum ile kuruluşlarda görev yapan turizm ile spor sektöründe önemli yetkiye sahip toplam 290 yönetici ile yüz yüze görüşmeler yapılarak, anket formu ile çeşitli verilere ulaşılmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilerden 23 tanesi birden fazla işaretlendiğinden analize tabi tutulmamıştır. 267 kişiden elde edilen veriler "SPSS for Windows 21.0" istatistik paket programı kapsamında değerlendirilmiştir. Anket formlarının uygunluğunu tespit etmek amacıyla araştırmaya geçerlilik ve güvenilirlik analizleri araştırmanın örneklem büyüklüğünü ve verilerin birbirleriyle ilişkili değişkenlerini elde etmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır.

Araştırmada verilerin toplanmasında kullanılan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm katılımcıların demografik bilgilerini tespiti için oluşturulmuş sorulardır. İkinci bölümünde yer alan sorular ise katılımcıların oluşturulan yargılara ne denli katılıp katılmadığını ifade eden 5'li likert tipi algı ölçeği olarak ifade edilmiş sorulardır. Bu ölçeğin kullanılmasındaki temel amaç; konu ile ilgili kişilerin düşüncelerini sınıflandırmak, derecelendirmek, karşılaştırmak ve ölçeğin iç tutarlılığını yükseltmektir (Köklü, 1995:88-91). Yöneticilerin spor turizmi konusundaki algılarını tespit etmek amacıyla anket yoluyla elde edilen veriler, frekans yüzde analiz yapılmış ve çalışma sonuçlandırılmıştır.

2.3. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini; Gaziantep şehrinde kamu, özel ve karma kurum ile kuruluşlarda görev yapan turizm sektörü ile spor sektöründe önemli yetkiye sahip olan alt, orta ve üst düzey ortalama 1350 yönetici oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise evren doğrultusunda Ryan'ın (1995:24) formülünden faydalanılarak 183 kişi olarak hesaplanmıştır. Ayrıca bu araştırmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır.

$$n = \frac{Npq}{(N-1) \frac{B^2}{2} + pq}$$

$$n = \frac{1350 \cdot (0,5) \cdot (0,5)}{(1350 - 1) \cdot (0,05)^2 + (0,5) \cdot (0,5)}$$

$$n = 183$$

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Gerçekleştirilen araştırma Gaziantep'teki spor turizminin gelişiminde etkisi olacağı düşünülen yöneticilerin düşünceleriyle sınırlıdır. Ayrıca araştırma konusu ile ilgili herhangi bir çalışmanın daha önce yapılmaması da bu araştırmanın sınırlılıkları arasındadır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde 267 kişiden oluşan katılımcıların düşünceleri anket formları ile elde edilmiştir. Elde edilen bilgilerin çözümlenmesinde ve çeşitli bulgulara ulaşılabilmesi için verilere, güvenilirlik, faktör ve frekans yüzde analizleri uygulanmış; çeşitli bulgulara ulaşılarak bu bulgular değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Güvenirlilik Analiz Sonuç Tablosu

Cronbach's Alpha	N
0,828	267

Tablo 1'de ölçekle ilgili soru ifadelerinin güvenilirlik analizi için, Cronbach's Alfa değeri 0,828 hesaplanmıştır. Turan (2012:8)'e göre; "Cronbach's Alfa değeri 0,80'nin üzerinde olması ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Güvenirlilik katsayısı, 0 ile 1 arasında değerler alır ve bu değerler 1'e yaklaştıkça güvenilirlik artar (Ural ve Kılıç, 2005:258). Nitekim Tabloya göre, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu saptanmıştır.

Tablo 2: KMO ve Bartlett's Test Sonuçları Tablosu

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,891
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3228,606
	Df	231
	Sig.	,000

Tablo 2'de araştırmada örneklem büyüklüğünün uygunluğunu test etmek amacıyla "KMO" analizi yapılmıştır. KMO değerinin 0,50'den düşük çıkması durumunda faktör analizine devam edilemez ve analizin devam edebilmesi için denek sayısının artırılması gerekir (Akdağ, 2011: 25). Nitekim araştırmanın KMO değeri %89,1 (,891)'dir. Dolayısıyla yapılan araştırmada, örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu

saptanmıştır. Veriler üzerinde faktör analizi yapılabilmesi için KMO değerinin 0,60 olması önerilmektedir (Pallant, 2001). Buradan hareketle, araştırmada hesaplanan 0,891 KMO değeri önerilen KMO değerinden oldukça yüksek olması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ispatlamaktadır. (0,891<0, 0,5)..

Tablo 3: Açıklanan Toplam Varyansa İlişkin Analiz Sonuçları Tablosu

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	7,580	34,454	34,454	7,580	34,454	34,454	4,687	21,304	21,304
2	3,026	13,753	48,207	3,026	13,753	48,207	4,260	19,362	40,665
3	1,819	8,270	56,477	1,819	8,270	56,477	2,216	10,072	50,737
4	1,300	5,911	62,388	1,300	5,911	62,388	1,876	8,529	59,266
5	1,066	4,845	67,233	1,066	4,845	67,233	1,753	7,967	67,233
6	,836	3,800	71,033						
7	,755	3,431	74,464						
8	,676	3,074	77,537						
9	,605	2,748	80,285						
10	,562	2,554	82,839						
11	,502	2,284	85,123						
12	,459	2,088	87,211						
13	,439	1,996	89,207						
14	,420	1,908	91,115						
15	,343	1,557	92,673						
16	,301	1,367	94,040						
17	,265	1,205	95,244						
18	,259	1,177	96,421						
19	,216	,983	97,404						
20	,215	,979	98,384						
21	,202	,918	99,302						
22	,154	,698	100,000						

Faktör sayısının belirlenmesinde öz değer istatistiği (eigenvalue) 1'den büyük olan faktörleri anlamlı olarak kabul etmektedir (Kalaycı, 2014:328). Tablo 3'te öz değer istatistiğinde (eigenvalue) 1'den büyük olan toplam 5 faktör bulunmaktadır. Dolayısıyla tabloda açıklanan toplam varyans %60'ın üzerinde olduğu için kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koyar. Dolayısıyla analiz sonuçları incelendiğinde, çıkan sonuç %67,233 olması, analiz kabul edilebilir düzeyde olduğunu ispatlamaktadır.

Tablo 4: Faktör Analizinde Ortak Varyansa Sahip Değişkenler Tablosu

Component	Communalities	
	Initial	Extraction
S.1	1,000	,617
S.2	1,000	,412
S.3	1,000	,512
S.4	1,000	,619
S.5	1,000	,652
S.6	1,000	,616
S.7	1,000	,621
S.8	1,000	,746
S.9	1,000	,773
S.10	1,000	,741
S.11	1,000	,658
S.12	1,000	,566
S.14	1,000	,738
S.15	1,000	,641
S.17	1,000	,599
S.18	1,000	,838
S.19	1,000	,790
S.20	1,000	,736
S.21	1,000	,665
S.22	1,000	,581
S.23	1,000	,851
S.24	1,000	,820

Communality (ortak varyans) bir değişkenin analizinde yer alan diğer değişkenlerle paylaştığı varyans miktarıdır (Hair vd., 1998:365). Faktör analizinde düşük ortak varyansa sahip olan değişkenlerden (örneğin, 0,40'ın altında olan) 13. ve 16. soru analizden çıkarılmış ve analiz tekrardan yapılmıştır. Nitekim bu soruların çıkarılmasındaki temel amaç, KMO ve açıklanan varyans değerini yükseltmektir. Tabloya göre; communalitenin değeri 1'in altında çıkması çalışmanın anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 5: Faktör ve Faktörlerin Ağırlıkları Tablosu

Rotated Component Matrix ^a					
	Component				
	1	2	3	4	5
S.9	,838	,248	,016	-,015	-,087
S.10	,837	,166	,039	-,104	-,029
S.8	,815	,273	-,008	,057	-,061
S.7	,727	,296	,021	,066	-,015
S.11	,707	,266	,161	-,241	,054
S.15	,685	,344	,121	-,196	,003
S.12	,655	,306	,123	-,165	,031
S.18	,389	,818	,018	,014	-,135
S.19	,340	,813	,017	,004	-,118
S.20	,255	,805	,068	,007	-,134
S.21	,279	,751	,111	-,077	-,074
S.17	,233	,713	,108	,027	-,155
S.22	,339	,654	,037	-,107	,160
S.1	,044	,196	,753	-,082	,054
S.4	,183	,233	,716	,028	,135
S.5	,071	-,144	,695	,373	-,072
S.6	,090	-,181	,579	,488	,046
S.14	-,086	-,045	-,055	,842	,129
S.3	-,217	-,017	,266	,618	,108
S.2	-,101	,179	,376	,440	,186
S.23	-,025	-,078	,077	,170	,899
S.24	-,021	-,249	,097	,130	,855

Tablo 5'te 5 faktör ve her bir değişkenin faktörler altındaki ağırlıkları gösterilmiştir. Nitekim tabloda, s.9(,838); S.10 (,837); S.8 (,815); S.7 (,727); S.11 (,707); S.15 (,685); S.12 (,655) Birinci (1.) faktör altında en yüksek ağırlığa sahiptir. İkinci (2.) faktör altında, S.18 (,818); S.19 (,813); S.20 (,805); S.21 (,751); S.17 (,713); S.22 (,654); üçüncü (3.) faktör altında S.1 (,753); S.4 (,716); S.5 (695); S.6 (,579); dördüncü (4.) faktör altında, S.14 (,842); S.3 (,618), S.2 (,440) en yüksek ağırlıklara sahipken; 5. faktör altında ise S.23 (,899); S.24 (,855) yüksek ağırlığa sahip değerlerdir.

Tablo 6. Demografik Bulgular Tablosu

Demografik Bilgiler	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	N	%
Erkek	193	72,3
Kadın	74	27,7
Toplam	267	100,0
Yaş	N	%
23-29	95	35,6
30-36	78	29,2
37-43	65	24,3
44 ve Üzeri	29	10,9
Toplam	267	100,0
Eğitim durumu	N	%
Lise ve Dengi Okul	32	12,0
Ön Lisans	53	19,9
Lisans	161	60,3
Yüksek Lisans	16	6,0
Doktora	5	1,9
Toplam	267	100,0
Çalışılan Kurum Türü	N	%
Kamu	94	35,2
Özel	163	61,0
Karma	10	3,7
Toplam	267	100,0
Çalışanın Pozisyonu	N	%
İşveren	33	12,4
Üst Düzey Yönetici	49	18,4
Orta Düzey Yönetici	126	47,2
Alt Düzey Yönetici	59	22,1
Toplam	267	100,0
Çalışma Süresi	N	%
1-4	76	28,5
5-9	95	35,6
10-14	55	20,6
15 ve Üzeri	41	15,4
Toplam	267	100,0

Katılımcıların demografik bulguları tablo 6'da gösterilmiştir. Tabloya göre; katılımcıların (%72,3) 193'ü erkek, (%27,7) 74'ü kadındır. Yaş durumları değerlendirildiğinde; (%35) 95 kişi 23-29 yaş grubunda, 44 ve üzeri yaş grubunda olanlar (%10,9) 29 kişi, 30-36 yaş grubunda olanlar (%29,2) 78 kişi, 37-43 yaş grubunda olanlar ise (%24,3) 65 kişi olarak görülmektedir. Katılımcıların, (%60,3) 161 kişi lisans, (%19,9) 53 kişi ön lisans, (%12,0) 32 kişi lise ve dengi okul, (%6,0) 16 kişi yüksek lisans, (%1,9) 5 kişi ise doktora eğitim düzeyindedir. Gaziantep'te yönetici olarak, (%61,0) 163 kişinin özel kurumda, (%35,2) 94 kişinin kamu kurumunda, (%3,7) 10 kişinin ise karma kurumda görev yaptığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu kurumlarda ilgili katılımcılardan; (%47,2) 126 kişi orta düzey yönetici iken en az oranla işveren olanlar ise (%12,4) 33 kişidir. Araştırmanın diğer katılımcıları ise (%22,1) 59 kişi alt düzey yönetici, (%18,4) 49 kişi ise üst düzey yöneticidir. Bununla beraber ilgili kurum ve kuruluşlarda çeşitli sürelerde çalışanlar; 5-9 yıl arasında (%35,6) 95 kişi, 1-4 yıl arasında (28,5) 76 kişi, 10-14 yıl arasında (%20,6) 55 kişi, 15 yıl ve üzeri (%15,4) 41 kişi olarak görülmektedir.

Tablo 7.Spor Turizminin Geliştirilmesine Yönelik Oluşturulan Yargılara İlişkin Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma Dağılım Tablosu

KATILIMCILARIN DÜŞÜNCELERİNE AİT FREKANS, YÜZDE, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DEĞERLERİ.	FREKANS VE YÜZDE						ORTALAMA	STANDART SAPMA
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	TOPLAM		
	F %	F %	F %	F %	F %	F %		
Spor turizminin gelişiminde Gaziantep'te spor turizmüne uygun doğal alanlar mevcuttur.	28 10,5	57 21,3	31 11,6	115 43,1	36 13,5	267 100	3,2772	1,23771
Gaziantep'te spor turizm alanları yeterince tespit edilmektedir.	25 9,4	97 36,3	66 24,7	54 20,2	25 9,4	267 100	2,8390	1,13733
Gaziantep'te spor turizminin gelişimi için yerel ve özel yönetimlerin yürüttüğü çalışmalar yeterlidir.	29 10,9	111 41,6	63 23,6	47 17,6	17 6,4	267 100	2,6704	1,08475
Gaziantep'te bulunan doğal alanlar çeşitli spor faaliyetlerine elverişlidir.	9 3,4	55 20,6	35 13,1	135 50,6	33 12,4	267 100	3,4794	1,05602
Spor turizmi için çekim merkezleri, çeşitli özelliklere (ulaşılabilirlik, uygun sahalar, güvenlik vb.) sahiptir.	16 6,0	62 23,2	59 22,1	111 41,6	19 7,1	267 100	3,2060	1,06494
Spor turizminin uygulanabilirliği için çekim merkezlerinin taşınması gereken özellikler (ulaşılabilirlik, uygun sahalar, güvenlik,)yeterlidir.	21 7,9	84 31,5	51 19,1	81 30,3	30 11,2	267 100	3,0562	1,17646
Spor turizmini geliştirmek için alt yapı ve üst yapı çalışmaları yapılmalıdır.	9 3,4	13 4,9	9 3,4	80 30	156 58,4	267 100	4,3521	,99794
Spor turizminin geliştirmek için tanıtım ve pazarlama çalışmaları önemlidir ve bu çalışmalar sürekli yapılmalıdır.	9 3,4	7 2,6	10 3,7	76 28,5	165 61,8	267 100	4,4270	,94058
Spor turizmini geliştirmek için çeşitli kurum ve kuruluşlar (Belediyeler, özel kurumlar) mevcut durumu iyileştirmek için işbirliği içinde olmalıdır.	5 1,9	8 3	8 3	77 28,8	169 63,3	267 100	4,4869	,84672
Spor turizmini geliştirmek için çeşitli kurumlar (Belediyeler, Özel kurumlar, İl kültür ve Turizm Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Müdürlüğü vb.) beraber hareket ederek eğitim verilmelidir.	10 3,7	6 2,2	14 5,2	84 31,5	153 57,3	267 100	4,3633	,96120
Halkın spor turizmüne karşı bakış açısı spor turizminin gelişimi için önemlidir.	9 3,4	8 3,0	19 7,1	118 44,2	113 42,3	267 100	4,1910	,94044
Spor turizminin gelişimi için halkın bakış açısını değiştirecek çeşitli eğitimler uzmanlar tarafından verilmelidir.	11 4,1	13 4,9	18 6,7	116 43,4	109 40,8	267 100	4,1199	1,01523
Gaziantep'te spor turizmüne uygun alanlar yeterli yatırıma sahiptir.	18 6,7	90 33,7	71 26,6	53 19,9	35 13,1	267 100	2,9888	1,15519
Spor turizmüne uygun alanlarda yatırımları arttırmak ve yatırımcıları bu alanlara	31 11,6	101 37,8	60 22,5	56 21	19 7,1	267 100	2,7416	1,12919

yönlendirmek için yerel yönetimlerin (Belediyeler) yürüttükleri çalışmalar yeterlidir.								
Spor turizmine uygun alanları geliştirmek ve büyük organizasyonlara ev sahipliği yapmak için spora ve turizme uygun çeşitli yatırımların sayısı artırılmalıdır.	11 4,1	8 3,0	17 6,4	95 35,6	136 50,9	267 100	4,2622	,99934
Ulusal ve uluslararası spor turizm faaliyetleri için Gaziantep şehri yeterli potansiyele sahiptir. Büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapılabilir.	27 10,1	39 14,6	66 24,7	81 30,3	54 20,2	267 100	3,3596	1,24073
Spor turizminin gelişimi için yatırımcı adayları yatırıma yönlendirilmeli ve yatırımların sayısı artırılmalıdır	7 2,6	8 3,0	18 6,7	122 45,7	112 41,9	267 100	4,2135	,89449
Şehrin gelişiminde spor turizminin gelişimi önemlidir ve çeşitli katkılar sağlar.	9 3,4	3 1,1	7 2,6	90 33,7	157 59,2	267 100	4,4419	,87970
Spor turizminin gelişimi, şehre ekonomik katkılar sağlamaktadır.	7 2,6	5 1,9	9 3,4	92 34,5	154 57,7	267 100	4,4270	,86129
Spor turizminin gelişimi, şehre toplumsal katkılar sağlamaktadır.(Sosyalleşme, kültürel alış veriş, dünya barışına katkı vb.)	8 3,0	5 1,9	16 6,0	84 31,5	154 57,7	267 100	4,3895	,91251
Spor turizminin gelişimi yerel halka sağlıklı yaşam için sporun önemini algılanmasını sağlar.	4 1,5	8 3,0	12 4,5	114 42,7	129 48,3	267 100	4,3333	,82109
Spor turizminin gelişimi istihdamın artmasına olanak verir.	9 3,4	12 4,5	30 11,2	109 40,8	107 40,1	267 100	4,0974	,99523
Spor turizminin gelişimi çevresel olumsuz etkilerin oluşmasına neden olur.	92 34,5	64 24,0	38 14,2	44 16,5	29 10,9	267 100	2,4532	1,38760
Spor turizminin gelişimi kültürel olumsuz etkilerin oluşmasına neden olur.	94 35,2	84 31,5	42 15,7	27 10,1	20 7,5	267 100	2,2322	1,24091

Tablo 7’de, Spor Turizminin Geliştirilmesine Yönelik Oluşturulan Yargılara İlişkin Frekans-Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları gösterilmiştir. Buna göre;

“Spor turizminin gelişiminde Gaziantep’te spor turizmine uygun doğal alanlar mevcuttur.” Yargısına katılımcıların çoğunluğu (%43,1) 115 kişi katılmaktadır. Katılımcılardan kesinlikle katılmadığını ifade edenler ise en düşük yüzde oranıyla (%10,5) 28 kişidir. Buradan hareketle, Gaziantep’te spor turizminin gelişiminde önemli olan spor turizmine uygun doğal alanların olduğu söylenebilir.

“Gaziantep’te spor turizm alanları yeterince tespit edilmektedir.” Yargısına (%36,3) 97 kişi katılmamaktadır. Katılımcıların çoğunluğunun katılmadığı bu yargıdan hareketle, Gaziantep’te spor turizm alanları yeterince tespit edilemediği ifade edilebilir.

“Gaziantep’te spor turizminin gelişimi için yerel ve özel yönetimlerin yürüttüğü çalışmalar yeterlidir.” Yargısına (%41,6) 111 kişi katılmamaktadır. Bu yargıya katılanların ise tabloda da ifade edildiği gibi (%6,4) 17 kişidir. Nitekim ilgili yargı ile yerel ve özel yönetimlerin yürüttüğü çalışmaların yetersiz olduğu söylenebilir.

“Gaziantep’te bulunan doğal alanlar çeşitli spor faaliyetlerine elverişlidir.” Yargısına katılımcıların büyük bir çoğunluğu (% 50,6) 135 kişi katılmakta olup; kesinlikle katılmayanların ise (%3,4) 9 kişidir. Dolayısıyla Gaziantep’te tespit edilen doğal alanların spor turizmi için elverişli olduğu ifade edilebilir.

“Spor turizmi için çekim merkezleri, çeşitli özelliklere (ulaşılabilirlik, uygun sahalar, güvenlik vb.) sahiptir.” Yargısına (% 41,6) 111 kişi katılmaktadır. Bu yargıya katılmayan katılımcılar ise (%6,0) 16 kişidir. Ancak “Spor turizminin uygulanabilirliği için çekim merkezlerinin taşınması gereken özellikler (ulaşılabilirlik, uygun sahalar, güvenlik,)yeterlidir.” Yargısına ise (%31,5)84 kişi katılmamaktadır. Bu iki yargıdan hareketle, spor turizmi için çekim merkezlerinin çeşitli özelliklere sahip olduğu, ancak bu özelliklerin yeterli olmadığı söylenebilir.

“Spor turizmini geliştirmek için alt yapı ve üst yapı çalışmaları yapılmalıdır.” Yargısına (%58,4) 156 kişi kesinlikle katılmakta olup; (%3,4) 9 kişi ise kesinlikle katılmamaktadır. Aynı oranda ve aynı sayıda olan (%3,4) 9 kişiler ise kararsız kalmaktadır. “Spor turizminin geliştirmek için tanıtım ve pazarlama çalışmaları önemlidir ve bu çalışmalar sürekli yapılmalıdır.” Yargısına ise (%61,8) 165 kişi kesinlikle katılırken, (% 2,6) 7 kişi katılmamaktadır. Bu iki yargı göz önünde bulundurulduğunda, Gaziantep’te spor turizmini geliştirmek için alt yapı, üst yapı, tanıtım ve pazarlama çalışmalarının yetersiz olduğu ifade edilmiş olup; bu çalışmaların spor turizminin gelişimindeönemli olduğu söylenebilir.

“Spor turizmini geliştirmek için çeşitli kurum ve kuruluşlar (Belediyeler, özel kurumlar) mevcut durumu iyileştirmek için işbirliği içinde olmalıdır.” Yargısına (% 63,3) 169 kişi kesinlikle katılmaktadır. Bu yargıya kesinlikle katılmayan ise (%1,9) 5 kişidir. “Spor turizmini geliştirmek için çeşitli kurumlar (Belediyeler, Özel kurumlar, İl kültür ve Turizm Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Müdürlüğü vb.) beraber

hareket ederek eğitim verilmelidir." Yargısına (%57,3) 153 kişi kesinlikle katılırken; (%2,2) 6 kişi ise katılmamaktadır. Dolayısıyla ifade edilen yargılardan hareketle spor turizminin gelişimi için çeşitli kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde hareket ederek, spor turizmi konusunda eğitim verilmesi gerektiği ayrıca ifade edilebilir.

"Halkın spor turizmine karşı bakış açısı spor turizminin gelişimi için önemlidir." Yargısına (% 44,2) 118 kişi katılırken (% 42,3) 113 kişi kesinlikle katılmaktadır. (%3,0)8 kişi ise katılmamaktadır. "Spor turizminin gelişimi için halkın bakış açısını değiştirecek çeşitli eğitimler uzmanlar tarafından verilmelidir." Yargısına ise (%43,8) 116 kişi kesinlikle katılırken, (%40,8) 109 kişi katılmıştır. (%4,1) 11 kişi ise kesinlikle katılmamaktadır. Dolayısıyla bu yargılar kapsamında, spor turizminin gelişimi için halkın bakış açısının önemli olduğu, bu bakış açısının pozitif yönde oluşması için kurum ve kuruluşların uzmanlarının vereceği eğitimin önemli olduğu ifade edilebilir.

"Gaziantep'te spor turizmine uygun alanlar yeterli yatırıma sahiptir." Yargısına (% 33,7) 90 kişi katılmamaktadır. (%26,6) 71 kişi ise kararsız kalmaktadır. Yatırımların kesinlikle yeterli olduğunu düşünenler ise (%13,1) 35 kişidir."Spor turizmine uygun alanlarda yatırımları arttırmak ve yatırımcıları bu alanlara yönlendirmek için yerel yönetimlerin (Belediyeler) yürüttükleri çalışmalar yeterlidir." Yargısına ise (% 37,8) 101 kişi katılmamaktadır. "Spor turizmine uygun alanları geliştirmek ve büyük organizasyonlara ev sahipliği yapmak için spora ve turizme uygun çeşitli yatırımların sayısı artırılmalıdır."Yargısına (%50,9) 136 kişi kesinlikle katılmaktadır. Diğer bir yargı ise "Ulusal ve uluslararası spor turizm faaliyetleri için Gaziantep şehri yeterli potansiyele sahiptir. Büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapabilir." Yargısına ise (% 30,3) 81 kişi katılmakta olup; (% 20,2) 54 kişi kesinlikle katılmaktadır. Dolayısıyla bu dört yargı göz önünde bulundurulduğunda, Gaziantep'te bulunan spor turizmine uygun doğal alanların yeterli yatırıma sahip olmadığı, dolayısıyla bu yatırımları arttırmak için yerel yönetimlerin yapmış olduğu çalışmalarında yetersiz olduğu söylenebilir. Ayrıca büyük spor organizasyonlara ev sahipliği yapabilmek için yatırımların sayısının artırılması gerektiği ifade edilebilir.

"Spor turizminin gelişimi için yatırımcı adayları yatırıma yönlendirilmeli ve yatırımların sayısı artırılmalıdır." Yargısına (% 45,7) 122 kişi katılmakta, (%41,9) 112 kişi ise kesinlikle katılmaktadır. Bu yargı kapsamında spor turizminin gelişimi için yatırımcı adaylarının yatırıma yönlendirilmesinin ve dolayısıyla yatırım sayısının artırılmasının bir zorunluluk olduğu ifade edilebilir.

"Şehrin gelişiminde spor turizminin gelişimi önemlidir ve çeşitli katkılar sağlar." Yargısına (% 59,2) 157 kişi kesinlikle katılmaktadır. "Spor turizminin gelişimi, şehre ekonomik katkılar sağlamaktadır." Yargısına (% 57,7) 154 kişi kesinlikle katılmaktadır. "Spor turizminin gelişimi, şehre toplumsal katkılar sağlamaktadır.(Sosyalleşme, kültürel alış veriş, dünya barışına katkı vb.)" yargısına (% 57,7) 154 kişi kesinlikle katılmaktadır. "Spor turizminin gelişimi yerel halka sağlıklı yaşam için sporun önemini algılanmasını sağlar." Yargısına ise (% 48,3) 129 kişi kesinlikle katılırken, (%42,7) 114 kişi katılmaktadır. Diğer bir yargıya ise, "Spor turizminin gelişimi istihdamın artmasına olanak verir." (% 40,8) 109 kişi katılırken (%40,1) 107 kişi kesinlikle katılmaktadır. İfade edilen yargılar değerlendirildiğinde, spor turizminin şehre büyük kazanımları sağlayacağı söylenebilir. Bu kazanımlar hem ekonomik, hem toplumsal hemde sağlıkla ilgili kazanımlardır. Bununla birlikte spor turizminin gelişiminin bölge ve yöre halkı için istihdam olanağı oluşturduğu da ifade edilebilir.

"Spor turizminin gelişimi çevresel olumsuz etkilerin oluşmasına neden olur." Yargısına (%34,5) 92 kişi kesinlikle katılmamaktadır. (%24,0) 64 kişide katılmamaktadır. "Spor turizminin gelişimi kültürel olumsuz etkilerin oluşmasına neden olur." Yargısına ise (%35,2) 94 kişi kesinlikle katılmamaktadır. Bu yargıya (%31,5) 84 kişide katılmamaktadır. İfade edilen yargılar değerlendirildiğinde, spor turizminin gelişiminin şehre, çevresel ve kültürel anlamda hiçbir şekilde olumsuz etki oluşturmayacağı söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye'nin her bölgesinin tarihi kültürel ve doğal alanlar bakımından zengin olduğu söylenebilir. Dolayısıyla dünyadaki diğer ülkelerle Türkiye'nin karşılaştırılması durumunda ülkemizin her bölgesinin ve şehrinin eşsiz arz kaynaklarına sahip olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırma doğrultusunda, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde spor turizmi kapsamında çeşitli çalışmalara rastlanmamıştır. Oysa spor turizmi kapsamındaki çalışmaların olmaması veya yetersiz olması spor turizminin gelişiminde önemli bir sorundur. Bu sorunun ortadan kaldırılması için hem fiziki hemde akademik çalışmaların zorunlu olduğu düşünülmektedir. Çünkü gerçekleştirilen yatırımlar, akademik çalışmalar vb. öncelikle şehirlerin, sonrasında bölgenin ve ülkenin kalkınmasında önemli bir faktör olarak ifade edilebilir. Bu sebepten gerçekleştirilen çalışma önem arz etmektedir. Bu araştırmanın temel amacı; Gaziantep'te spor turizminin gelişimi ve etkileri konusunda yöneticilerin düşüncelerini ortaya koymak ve spor turizmine olan bakış açılarını değerlendirmektir.

Araştırmada örneklem kapsamındaki kişilerden elde edilen verilere güvenilirlik, faktör, yüzde-frekans analizleri uygulanmıştır. Bu analizlerde, çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Nitekim bulgulardan yola çıkılarak, araştırma sonuçlandırılmıştır. Bu sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

Gerçekleştirilen çalışmada ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği hesaplanmıştır. Buna göre sonucun, Cronbach's Alpha değeri 0,828 olması araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ispatlamıştır.

Araştırmada elde edilen verilere faktör analizi yapılmıştır. Nitekim faktör analizi kapsamında KMO sonucunun 0,891<0, 05 olması, örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu, sonuçların anlamlı ve normal dağıldığını ortaya koymuştur.

Araştırmanın katılımcıları, genel itibariyle 23 ve 36 yaş gurubunda olan kamu ve özel kurumlarda orta düzey yönetici vasfına sahip, lisans mezunlarından oluşmaktadır.

Araştırmada, Gaziantep şehrinde spor turizmüne uygun doğal alanların var olduğu, ancak yeni spor turizm alanlarının yeterince tespit edilmediği yerel ve özel yönetimlerin bu konuda yapmış olduğu çalışmaların yetersiz olduğu sonuçları tespit edilmiştir. Bununla birlikte tespit edilen bu alanların spor turizmüne elverişli ve bu kapsamda çeşitli özelliklere sahip olduğu, ancak spor turizmni geliştirmek için alt yapı, üst yapı, tanıtım ve pazarlama vb. çalışmalarının yapılması gerektiği savunulmuştur. İfade edilen unsurların dışında spor turizmni geliştirmek için kamu, özel, karma kurum ve kuruluşların işbirliği içinde beraber hareket ederek, çeşitli eğitimler vermesi gerektiği ortaya konulmuş olup; verilecek olan eğitimler ile spor turizmni konusunda halkın bakış açısının olumlu yönde değiştirilmesi gerektiği saptanmıştır.

İfade edilen sonuçların dışında tespit edilen alanlarda, yatırımların yetersiz olduğu, spor turizmni geliştirmek için yatırımların artırılması gerektiği de saptanmıştır. Tespit edilen alanlarda yatırımların sayısını arttırmak için yerel yönetimlerin alt yapı ve üst yapı çalışmalarını yapması gerektiği, spor turizminin kazanımları yatırımcı adaylarına çeşitli seminerler ile anlatılarak, bu alanlara yatırımcıları yönlendirileceği, dolayısıyla yatırımların sayısının bu ve benzer çalışmalar ile arttırılacağı tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise; Gaziantep şehrinin gelişimi için spor turizminin önemli olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiş olup; spor turizminin gelişmesi halinde spor turizminin ekonomik, toplumsal, sağlık vb. gibi birçok kazanımlar sağlayacağı saptanmıştır. Ayrıca spor turizminin gelişmesinin, çevresel ve kültürel hiçbir şekilde olumsuz bir etkiye neden olmayacağı tespit edilmiştir.

Sosyal bilimler alanında yapılan çok sayıda çalışmada olduğu gibi, bu çalışmada bazı sınırlılıklara sahiptir. Türkiye'de konu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, yöneticilerin spor turizmüne bakış açılarının tespitine yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma kapsamında vurgulanması gereken diğer bir sınırlılık, Gaziantep'te bulunan yönetici algılarıdır. Ayrıca genel itibariyle üst düzey yöneticilerin iş yoğunluğundan dolayı sebebiyle katılamamaları diğer bir sınırlılık olarak ifade edilebilir. Bu araştırmada geliştirilen anket formu, Türkiye'de farklı bölgelerde bulunan şehirlerde görev yapan yöneticilere uygulanarak, Yöneticilerin spor turizmüne karşı bakış açıları değerlendirilebilir. Oluşabilecek farklılıklar yeni araştırmaların çalışma konusunu oluşturabilir. Ayrıca spor turizmni konusunda yeni çalışmalara yön vereceğinden literatüreye benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ, Mustafa (2011). *SPSS'de İstatistiksel Analizler*, Ankara: Pegem Yayınları, s.25.
- ALPULLU, Aytekin(2011). *Uluslararası Basketbol Organizasyonlarının Spor Turizmne, Ülke Ekonomisine ve Tanıtımına Katkılarının Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- BEKTAS, Fatih(2010). *Kaçkar Havzası Trekking Parkurlarının Spor Turizmni Bakımından Değerlendirilmesi*.Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- FAIRLEY, Sheranne (2003). "InSearch of RelivedSocialExperience: Group-BasedNostalgia Spor Tourism", *Journal of Sport Management*, 17 (3), s.284-289.
- GIBSON, H. (1998). "Active SportTourism: WhoParticipates?", *LeisureStudies* 17,(2-3), s.46-170.
- HAIR, Joseph F., ANDERSON, Rolph E., TATHAM, Ronald L., BLACK, William C. (1998). *Multivariate Data Analysis*, PrenticeHall, NewJersey.
- KALAYCI, Şeref (2014). *SPSSUygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Ankara: Asil Yayıncılık.
- KARAKOÇ, Bilal(2011). *2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'nın Spor Turizmni Ve Ekonomik Etkileri Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KÖKLÜ, Nilgün(1995). "Tutumların Ölçülmesi Ve Likert Tipi Ölçeklerde Kullanılan Alternatif Seçenekler", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 28(2), s.81-93.
- MİÇOĞULLARI, Bülent Okan(2004). *Türkiye İçin Spor Turizm Stratejisinin Belirlenmesi ve Geliştirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZTÜRK, Yüksel ve YAZICIOĞLU, İrfan(2002). "Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma", *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, s.183-195.
- PALLANT, Julie(2001). *SPSS Survival Manual: A Step By Step Guide To Data Analysis Using SPSS forWindows (Verlions 10 and 11)*. Maiden Head, PhiladelPhia: Open UniversityPress.
- ROSS, Stephen. D(2001). *DevelopingSportTourism, An e-Guide forDestinationMarketersand Sports EventsPlanners*, NationalLaboratoryforTourismande Commerce. Illinois: Univeristy of illionis at Urbana-Champaing: 3, s.3-7.
- RYAN, Chris(1995). *ResearchingTouristSatisfactionIssues, Concepts, Problems*, London,Routledge.
- TURAN, İbrahim(2012). *Temel İstatistik*. (Publicationmanual of theAmericanPsychologicalAssociation(6th ed.) (2010)'a göre hazırlanmıştır).
- URAL, Ayhanve KILIÇ, İbrahim(2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*.Ankara: Detay Yayıncılık.
- WEBER, Karin(2001). "Outdoor Adventure Tourism, A Review of ResearchApproaches", *Annals of TourismResearch*, 28 (2), s. 360-362.
- WEED, Mike (1997). "Influences on SportTourismRelations in Britain: TheEffects of GovernmentPolicy", *TourismRecreationResearch*, 22 (2), s.5.